

ПОЛІТИКА

Не тільки зовнішньоторговельні контракти. «Райффайзенбанк» в Росії обслуговував і оборонні замовлення – «Схеми»

Кирило Овсяний Валерія Єгошина

12 жовтня 2026, 10:00

«Схеми» розшукали це в податкових даних одного із ключових постачальників мастил для російського ВПК та армії

Російська «дочка» Raiffeisen Bank International, АТ «Райффайзенбанк», проводила платежі з рахунків державного оборонного замовлення Росії. На низку таких транзакцій під час аналізу діяльності одного з контрагентів російського військово-промислового комплексу (ВПК) натрапили журналісти-розслідувачі «Схем» (Радіо Свобода). У головному офісі банку у Відні цього не заперечили. Там пояснили, що

за російським законодавством банку «заборонено відмовлятися від виконання внутрішніх платежів у рублях».

Журналісти «Схем» виявили ці фінансові операції, коли аналізували **податкові дані** **i** компанії «Квалітет», одного із ключових постачальників мастил для російського оборонпрому та армії. Тільки в її повному ланцюжку постачання через «Райффайзенбанк» у 2024–2025 роках пройшли щонайменше 26 платежів за держоборонзамовленням на загальну суму понад 15 млн рублів (близько 180 тисяч доларів за тодішнім курсом).

Як встановили «Схеми», більшість підприємств російського ВПК, яким приватна фірма «Квалітет» продає свою продукцію – мастила, розраховується через «Промсвязьбанк» (ПСБ) – **опорний** банк російської «оборонки» та один з найбільших в РФ. Втім, цей виробник не лише продає ВПК товар, а й – відповідно – сам закуповує продукцію для потреб виробництва. При цьому, як видно в податкових документах, і продажі, і купівлі «Квалітету» періодично мають позначку – «рахунок по державному оборонному замовленню». І, як виявили журналісти, окрім російських державних та приватних банків, у цих транзакціях виробника фігурує російське **АТ «Райффайзенбанк»** (яке не перебуває під санкціями і продовжує працювати в Росії, хоча досі належить австрійській групі *Raiffeisen Bank International (RBI) – ред.*).

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Схеми» встановили таємного виконавця оборонних замовлень РФ, який уникнув санкцій та імпортує західні компоненти

У банківських записах «Квалітету» зафіксовано, що кошти списувалися з рахунків компанії у ПСБ, позначених у виписках як **«рахунок за державним оборонним замовленням»** **i**, тобто призначеному для розрахунків саме за оборонними контрактами, – і надходили на рахунки, відкриті в АТ «Райффайзенбанк». Отримувачі коштів «Квалітету» – клієнти «Райффайзенбанку»: це виробник сталевих бочок **«Драмтара»** та завод-виробник хімічних добавок до полімерів **«Рошальський завод пластифікаторів»** – тобто постачальники тари й хімічної сировини для продукції «Квалітету», яку він виготовляє здебільшого для російського ВПК. Завдяки податковим документам, загалом у 2024-му і 2025-му роках «Схеми» зафіксували 26 транзакцій (чотири з них у 2024-му році та ще 22 – у наступному) на понад 15 мільйонів рублів на рахунки підрядників «Квалітету» через «Райффайзенбанк». Мова йде тільки про записи, пов'язані з російським

держоборонзамовленням, оскільки усього транзакцій виробника мастил через цей банк журналісти нарахували 344.

У податкових документах, що є в розпорядженні редакції, видно, що такі рахунки «Квалітету» – це відокремлений тип рахунків спеціально для розрахунків за ДОЗ, які мають однаковий числовий ідентифікатор; згідно з [даними](#) спеціалізованих російських майданчиків, він чітко **ідентифікується** як «виконавець

держоборонзамовлення», відповідно до розпорядження Банку Росії. Цей ідентифікатор видно в платіжному дорученні для банку-отримувача – в цьому випадку АТ «Райффайзенбанк» – це означає, що на практиці **комплаєнс-відділ** банку мав технічну можливість ідентифікувати платіж як оборонний. У податкових даних РФ, які є у розпорядженні журналістів, «Схеми» знайшли випадки відмов АТ «Райффайзенбанк» від проведення платежів «Квалітету». Щонайменше чотири рази банк відмовляв виробнику у проведенні транзакцій в 2025 році. Ці транзакції не стосувались оборонних замовлень напряму, але здійснювались як оплата за поставку хімічних компонентів з-за кордону – зокрема Об'єднаних Арабських Еміратів. У всіх цих випадках представники російської «дочки» австрійського банку посилались на «внутрішню політику банку» та просили «розглянути інші шляхи для розрахунків».

► **Падіння акцій на 10% за день: у чому суть звіту Grizzly Research про обслуговування зовнішньоторговельних контрактів РФ через Raiffeisen і як на нього відреагували у банку?**

«Схеми» декілька разів попросили про коментар австрійський Raiffeisen Bank International, виклавши свої знахідки. На питання про участь АТ «Райффайзенбанк» у фінансових операціях для російського військово-промислового комплексу, там не заперечили самі транзакції, а лише повідомили, що «банку заборонено відмовлятися від виконання внутрішніх платежів у рублях», та зазначили, що «припинили співпрацю з компанією «Квалітет» декілька років тому».

Натомість завдяки наявним у редакції фінансовим документам «Схеми» встановили, що станом на 2025-й рік сам «Квалітет» мав щонайменше чотири власні рахунки в АТ «Райффайзенбанк» – рублевий, доларовий, у євро та в юанях.

У відповідь на запит журналістів у березні 2026-го в центральному офісі австрійського Raiffeisen Bank International повідомили наступне: «RBI чітко заявив про намір вийти з російського ринку шляхом продажу своєї російської дочірньої структури – АТ «Райффайзенбанк». Для здійснення продажу банку необхідне схвалення з боку російських, європейських та американських регуляторів, що робить цей процес дуже складним».

Raiffeisen Bank International залишається одним із найбільших західних банків, які продовжують працювати в Росії. **За даними Reuters**, у 2022 році австрійська група отримала з російського ринку понад половину свого прибутку – і вже тоді розглядала можливість виходу після вторгнення в Україну.

У 2023 році група **вкотре відклала** відокремлення своєї російської «дочки». У травні 2024-го повідомлялося, що «Райффайзен» **улітку розпочне процедуру виходу** з ринку РФ. У жовтні 2025 року агентство Reuters **повідомило**, що чергова спроба продати російську частку зазнала невдачі.

У грудні 2025 року видання Bloomberg **повідомило**, що генеральний директор Raiffeisen Bank International AG **Йоганн Штробль** йде у відставку, залишаючи своєму наступнику «вирішувати проблему, створену російським підрозділом австрійського банку».

Водночас після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну спонукають іноземні банки припинити співпрацю з державою-агресором, однак частина з них залишається на російському ринку й отримує там прибутки, попри репутаційні втрати.

За оцінкою подібних транзакцій журналісти звернулися до уповноваженого президента України з питань санкційної політики **Владислава Власюка**. «У випадку, коли будь-який банк проводить транзакцію, де чітко прописано: «Счет по государственному оборонному заказу», повинно бути здійснено відповідний комплаєнс на відповідність санкційним обмеженням. Такі транзакції, які ви показали, зазвичай оцінюють як невідповідні. Якщо ж транзакцію пропускають, то для будь-якого такого банку існує ризик вторинних санкцій та інших наслідків», – заявив Власюк, коментуючи знахідки «Схем» у січні 2026 року.

Публічні протести українських та міжнародних активістів щодо виходу Raiffeisen з Росії тривають вже кілька років. **Активісти** **і зазначали**, що «всупереч своїм обіцянкам піти з ринку, Raiffeisen залишається найбільшим західним банком у Росії і з 2022 року сплатив до російського бюджету близько 1,9 мільярда євро податків, частина з яких витрачається на військові потреби».

Facebook

Instagram

Google News

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Як продукцію Chevron, Exxonmobil, BASF в обхід санкцій постачають для замовлень армії РФ – розслідування

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Канікули в Маямі, бізнес в окупації, мільйони в бюджет РФ: що приховує нардеп від «ОПЗЖ» Віталій Борт (розслідування)

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

На березі Женевського озера. «Схеми» встановили швейцарську адресу родини ексміністра Галущенко

Кирило Овсяний

Журналіст-розслідувач проєкту розслідувань Радіо Свобода «Схеми» з 2021 року. Почав співпрацю у 2019 році з проєкту «Схеми в регіонах». Автор розслідувань пов'язаних з викриттям корупції та воєнних злочинів.

Фіналіст премії «MezhyhiryaFest 2022» за розслідування [«Туреччина купує в Росії українське зерно з окупованих територій? «Схеми» знайшли докази»](#), в якому на основі супутникових знімків, інформації з системи Marine Traffic та джерел в окупованому Криму показав повний шлях суден з українським зерном через Крим до портів Туреччини.

Переможець [The 2023 Planet Purpose Award](#) у номінації Strive for Openness за серію матеріалів про масові поховання цивільних у Маріуполі, які з'явилися там внаслідок повномасштабного вторгнення в Україну.

Також є лауреатом національної премії «Честь професії 2023» в номінації «Найкраща аналітика» за участь у роботі над спільним проєктом Радіо Свобода [«Мапа військових об'єктів Криму»](#).

Валерія Єгошина

Журналістка-розслідувачка проекту розслідувань Радіо Свобода «Схеми».

Лауреатка нагороди «Top 30 Under 30» від KyivPost (2019). Переможниця Національного конкурсу розслідувальних робіт та спеціальних репортажів на Mezhyhirya Festival-2018. Переможниця конкурсу журналістських розслідувань ім. В. Сергієнка (2017 рік). Фіналістка низки українських та закордонних конкурсів журналістських робіт.

Переможниця спецномінації «Сльози окупанта» [конкурсу](#) «Честь професії» (2022) з [матеріалом](#) «Плеяда у*банів», «Путін – с*ка», «Шойгу – профан». Російські полковники обговорюють керівництво армії РФ».

У 2023 році розслідування авторства Валерії Єгошиної та Кіри Толстякової [«Як добровольці масово ховали мирних містян і хто саме з військових РФ вбивав в Ізюмі?»](#) отримало спеціальну відзнаку Certificate of Excellence у фіналі міжнародної премії у сфері журналістики розслідувань Global Shining Light Award 2023 року від Глобальної мережі журналістів-розслідувачів (GIJN).

У 2024 році [стала лауреаткою](#) престижної міжнародної премії ICFJ Knight Awards.

У 2025 році розслідування Ірини Сисак, Валерії Єгошиної та Юлії Химерик [«Небезпечний тренд: ФСБ вербує українських дітей для підпалів авто ЗСУ»](#) отримало [спеціальну відзнаку](#) Національного конкурсу журналістських розслідувань.

Цикл журналістських розслідувань авторства Валерії Єгошиної та Кіри Толстякової про воєнні злочини російських військових на раніше окупованій частині Харківщини [увійшов](#) до короткого списку конкурсу Global Shining Light Award 2025 року – престижної нагороди від Глобальної мережі журналістів-розслідувачів (GIJN).

За освітою соціологиня.

Україна

Світ

Політика

Економіка

Війна

СХЕМИ

Схеми | Розслідування